

Проблематика експортної діяльності підприємств в швейній галузі України

Тимчук С. В., к. е. н., доцент

Мамчур О. О., студент 62-зм групи

В статті досліджено проблематику експортної діяльності підприємств в швейній галузі України. Проаналізовано динаміку обсягу експорту та виробництва.

В статье исследованы проблематику экспортной деятельности предприятий в швейной отрасли Украины. Проанализирована динамика объема экспорта и производства.

The article investigated the problems of export activities of enterprises in the garment industry of Ukraine. Analyzed the dynamics of exports and production.

В Україні швейна промисловість (галузь легкої промисловості, що виробляє одяг та інші швейні вироби побутового та технічного призначення з тканин, трикотажних полотен, штучною і натуральної шкіри та хутра, нових конструкційних матеріалів, а також різноманітних оздоблювальних матеріалів і фурнітури) перебуває у стані економічного занепаду (зменшення обсягів експорту та зростання обсягів імпорту, заміщення вітчизняного виробництва повного циклу використанням схем з давальницькою сировиною). Водночас, вона історично ще за радянських часів забезпечувала вітчизняний та іноземний ринки якісною продукцією. Швейна промисловість складає понад 1/3 обсягу валової продукції легкої промисловості.

Швейна галузь, як і легка промисловість України в цілому, на сьогоднішній день перебуває у незадовільному стані, що характеризується цілою низкою серйозних проблем, зокрема це: відсутність на внутрішньому ринку товарів вітчизняного виробництва, та його тотальне заповнення дешевими, низькоякісними виробами іноземного походження, значну частку серед яких, займають товари «секонд-хенд»; застосування вітчизняними підприємствами давальницьких схем виробництва; погано розвинута інфраструктура галузі; недостатня інвестиційна та інноваційна діяльність; неконкурентоспроможність вітчизняної продукції як за ціною, так і за якістю. Зазначені проблеми вкрай негативно впливають на діяльність підприємств швейної промисловості, а головне – гальмують розвиток галузі[1].

Тому на сьогодні є актуальним питання дослідження проблеми експорту швейних виробів. Дослідженням даної проблеми займалися вчені Ю.В. Нефьодова, Ю.М. Бездітко, Г.О. Земська, В.О. Гринцевич та інші. Проте дана тема все ще залишається невирішеною і потребує дослідження.

На даний момент перед швейною промисловістю України поставлено завдання формування і розміщення державних замовлень, координування діяльності підприємств, пов'язаної з виконанням цих завдань; завдання розробки програм перспективного розвитку нового вигляду сировини і сприяння збалансованому розвитку підгалузей.

Швейна промисловість вирішує одночасно багато завдань державного рівня. Галузь є однією з найбільш соціально вагомим, адже вона має забезпечувати населення високоякісною швейною продукцією; задовольняти матеріальні потреби людей з урахуванням специфіки попиту в різних областях; повніше використовувати трудові ресурси в районах важкої металургії.

Сучасна ситуація в економіці України потребує розв'язання таких кардинальних взаємопов'язаних проблем, як вихід із кризи та піднесення і розвиток виробництва. Швейна промисловість є перспективною галузю, тому слід перерахувати деякі перспективи розвитку, в разі реалізації яких швейна промисловість України відновила б масштаби виробництва [2].

Скорочення продажів одягу починаючи з вересня 2008 р., спочатку у Європі та США, а потім і в інших країнах, змусило більшість провідних компаній світової модної індустрії переглянути свої плани, щодо обсягів випуску продукції та, як наслідок, стало основною причиною зменшення загальної кількості замовлень від іноземних фірм. Протягом 2009 р. вітчизняні швейні підприємства експортували продукції (ут. ч. виробів з давальницької сировини) на суму в 426,8 млн. дол., що на 24,6 % менше ніж у 2008 р. (566 млн. дол.) [4].

Сьогодні в українські швейні підприємства на рівні з виробництвом продукції повного циклу практикують схеми так званої давальницької сировини, що надходить з-за кордону. Особливість таких схем полягає у тому, що імпортер зберігає на право власності на сировину (матеріали) і на готову продукцію, отриману внаслідок переробки, а переробник лише надає робочу силу. При цьому уся сировина, лекала надаються іноземними фірмами-замовниками, а українські швейні фабрики лише шують готовий одяг. Тобто, в Україні використовується лише дешева робоча сила [3].

Майстерність українських кравців вже оцінили британські компанії NewLook, Marks&Spencer, Next, LauraAshley і TopShop, іспанська Zara,

нідерландська Mexx, німецька Triumph, американська VCBG, заснована в США Esprit, що стала міжнародною, а також ряд інших світових брендів, які розміщують замовлення в Україні за схемою давальницької сировини. Імпортується весь асортимент - від тканини та ниток до бирок, цінників і упаковки. Вітчизняні фабрики виконують замовлення і відправляють до Європи і США вже готові вироби.

Саме робота на іноземні бренди сьогодні стала головною сферою діяльності вітчизняних швейних фабрик: за даними Української асоціації легкої промисловості, на експорт відправляються до 85% їхньої продукції. Причому обсяги контрактів цілком солідні, згідно з інформацією виробників швейних виробів, які не вказують суми, що фігурують у контрактах, навіть разові замовлення сягають десятків тисяч речей[5].

Здійснюючи виробництво швейних виробів, Україна співпрацює з такими країнами в імпорті, як: Китай, Турція, В'єтнам, Болгарія, Швеція, Німеччина. Здійснюючи експорт Україна співпрацює з такими країнами як: Росія, Німеччина, Франція, Бельгія, Румунія[6].

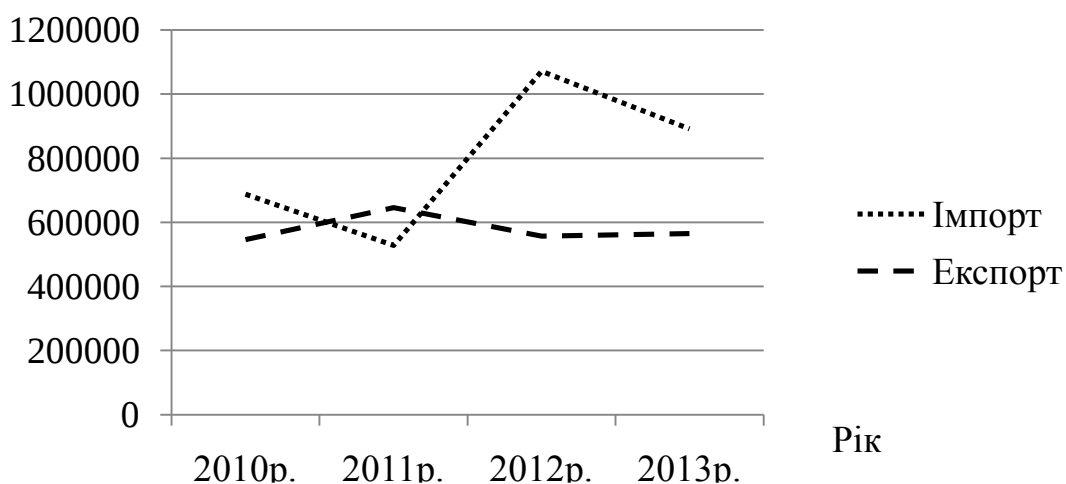


Рис. 1. Імпорт та експорт швейних виробів в Україні (тис. дол. США)*

***згруповано за даними митної статистики**

Найбільший рівень імпорту в Україні спостерігався у 2012 р. 1071067 (тис. дол. США), а найменший в 2011р. (527983 тис. дол. США)(рис. 1). При цьому, відповідно до 2012 р. в 2013 р. обсяг зменшився на 16,8 %. Найбільше Україна експортувала в 2011р. (645867 тис. дол. США) який є піковим, а найменше в 2010р. (545983 тис. дол. США). Протягом досліджуваного періоду рівень експорту знижувався, починаючи з 2011 р. Але в 2013 р. спостерігається невелике збільшення обсягів. Відповідно до 2012 р. в 2013 р. відбулося незначне збільшення, на 1,5 %.

Відповідно до цього імпорт швейних виробів перевищує, експорт. Це пояснюється тим що Україна здійснює менші обсяги експорту швейних

виробів. Причиною зменшення експорту є жорсткі конкурентні умови, з якими зіткнулись вітчизняні виробники.

В Україні велика кількість підприємств здійснює виробництво швейних виробів. Серед них можна виділити наступні підприємства: ЗАТ «Черкаське трикотажне підприємство «Любава», фірма «Украмтекс» (м.Бровари), вінницька фабрика ПАТ «Володарка», АТ «Україна» (м. Житомир), Швейная фабрика «Voger», «Dana-moda», ПрАТ «Винничанка», ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика» [5].

Обсяг виробництва швейних виробів в Україні знижується. Причиною цього може бути високі витрати на виробництво, та висока конкуренція іноземних виробників (табл. 1).

Таблиця 1

Обсяги виробництва в Україні та експорту, імпорту швейних виробів

Показник	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	Абсолютне відхилення, (+,-)
Імпорт, тис. дол.	687571	527983	1071067	891113	203542
Експор, тис. дол.	545983	645867	556537	565287	19304
Обсяги виробництва, тис./ т.	35261	43689,2	42013,4	41360,7	6099,7

Найвищий обсяг спостерігається в 2011р. (43689,2 тис. т.), а найнижчий в 2010 р. (35261 тис. т.). Протягом досліджуваного періоду, обсяг виробництва збільшився на 6099,7 т. При цьому, наявна динаміка до спаду виробництва. Оскільки з 2011 р. по 2013 р. виробництво зменшилося на 5,3%. Причиною якої є сильна конкуренція іноземних виробників та відсутність вітчизняної сировинної бази.

Сьогодні оснащення українських фабрик, на думку експертів, відповідає європейському рівню. Водночас учасники ринку нарікають на те, що налагодити власне виробництво і відмовитися від давальницьких схем вдається лише одиницям, і цьому заважають надмірні податки, а також неможливість конкурувати з великою кількістю дешевих неякісних товарів, що потрапляють на український ринок як напівлегальний імпорт та контрабанда [5].

Отже, провівши дослідження даного питання, можна зробити висновок що проблеми експорту в швейній галузі на сьогоднішній день наявні. Оскільки обсяги імпорту перевищують обсяги експорту. При цьому обсяги експорту знижуються. Також знижуються обсяги виробництва. Причиною

якої є сильна конкуренція іноземних виробників та відсутність вітчизняної сировинної бази. Існування в Україні великої кількості фабрик які працюють на давальницькій сировині призводить до того, що іноземні виробники швейних виробів розвивають своє виробництво. Для того щоб поліпшити стан галузі, необхідно сприяти її розвитку та підтримувати її в належному стані.

Список використаних джерел:

- 1.Бичковська Ю. О. Сучасний стан швейної промисловості України / Ю. О. Бичковська, Є. Г. Юрин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://nauka.kushnir.mk.ua/>;
- 2.Гринцевич В.О. Роль і місце швейного виробництва в економіці України / В. О. Гринцевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://nauka.kushnir.mk.ua/>;
- 3.Покрас О.
С.Аналіз міжнародної конкурентоспроможності української швейної промисловості за допомогою ромбу національних переваг М. Портера / О. С. Покрас, С. В. Войтко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://probleconomy.kpi.ua/>;
- 3.Офіційний сайт Укрлегпрому. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // [http://ukrlegprom.org.ua.](http://ukrlegprom.org.ua;);
- 5.Офіційний сайт Корреспондент.net.[Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://ua.korrespondent.net/journal/>;
- 6.Офіційний сайт Державної митної служби України .[Електронний ресурс]. – Режим доступу : //<http://arc.customs.gov.ua/dmsu>;